

*Нiна Печко
(Луцьк)*

УДК 811.111'42

ДИСКУРСНI МОДЕЛI НЕПОРОЗУМIННЯ

У статтi розглядається структурна органiзацiя диалогiчних єдностей, що iлюструють фазовий розвиток непорозумiння в англomовному дискурсi. На корпусi прикладiв з англomовної художньої лiтератури виокремлено шість базових комунiкативних моделей, що манiфестують неповне чи неправильне вiдтворення й iнтерпретацiю лiнгвальної та екстралiнгвальної iнформацiї пiд час диалогiчного мовлення. Визначено структурнi компоненти цих дискурсних моделей непорозумiння та їхнє цiльове i функцiональне призначення. Аналiз фактичного матерiалу демонструє використання як персонажного, так i наративного мовлення для позначення комунiкативних фаз непорозумiння у дискурсному форматi. Зазначено, що окремi фази можуть мати нульове – iмплiцитне вираження, що однаково зберiгає змiстову сутнiсть дискурсних моделей непорозумiння. Дослiдження також доводить iснування гiбридних моделей, де неповне розумiння пiд час комунiкацiї трансформується у неправильне i навпаки.

Ключовi слова: iнтерпретацiя, непорозумiння, диалогiчна єднiсть, дискурсна модель, коригуюча реплiка.

Постановка проблеми. Непорозумiння як лiнгвокогнiтивне явище матерiалiзується у розмовному дискурсi, який характеризується виразною специфiкою. Англomовний художнiй матерiал засвiдчує, що **непорозумiння** є складним комунiкативним актом, що має форму зв'язних *диалогiчних єдностей* (ДЄ). Елементарними одиницями ДЄ вважають мовленнєвi висловлення – реплiки, якi об'єднанi в одне структурно-семантичне цiле на основi тематичної спiльностi i структурної залежностi. Кожна реплiка характеризується смисловою завершенiстю i функцiонує як iнтерактивне цiлісне утворення [2, с. 59-61].

Аналiз останнiх дослiджень. Новiтнi лiнгвiстичнi студiї позначенi значною увагою дослiдникiв до органiзацiї дискурсу в цiлому та його окремих складових зокрема, у тому числi й функцiонування реплiк у диалогiчному дискурсi (Н.Д. Арутюнова, 1990; А.Н. Баранов, 1992; I.A. Бехта 2010; А.М. Приходько, 2008). Аномальнiсть непорозумiння як комунiкативного явища також викликає неабияку зацiкавленiсть та дискусiї, що стосуються вивчення його комунiкативної i лiнгвокогнiтивної природи (Е. Вайганд 1999; Р. Карстон, 2004; Л.Л. Славова 2000, Е.) та текстового втiлення (М. Даскал, 1999; Е. Шеглофф 1997, 2001; С.М. Почепинська, 2009).

Мета статтi - виокремити та охарактеризувати основнi дискурснi моделi непорозумiння, здiйснити функцiональний аналiз їхнiх складових компонентiв на фонi конситуацiї неадекватного розумiння.

Виклад основного матерiалу дослiдження. Дискурсна характеристика мовленнєвих фрагментiв, що iлюструють непорозумiння в англomовному середовищi, передбачає розгляд базових елементiв диалогiчної взаємодiї у їх безпосередньому взаємозв'язку та структурно-смисловiй органiзацiї. Тому докладному аналізу пiдлягатимуть складовi мовленнєвi iнтеракцiї, якi характеризують фазовий розвиток непорозумiння у ходi комунiкативної дiяльностi:

1. **реплiка-стимул** (РС) адресанта, яка iнiцiалiзує непорозумiння (перша фаза);
2. **реплiка-реакцiя** (РР) адресата, яка сигналізує про неповне або помилкове розумiння попереднього дискурсу – дискурсу мовця (друга фаза);
3. **коригуюча реплiка** (КР) у виглядi виправлення, корекцiї, пояснення або доповнення залежно вiд типу непорозумiння (третя фаза);
4. **реплiка-пiдтвердження** (РП) (факультативна, необов'язкова), засвiдчує прийняття та розумiння iнтерпретатором iнформацiї, яка зазнала помилкового осмислення, але була в подальшому комунiкативно вiдновлена мовцем.

Першi три фази є обов'язковими для реалiзацiї неадекватного розумiння. Остання фаза є завершальною лише у меншостi випадкiв. Беззаперечним та очевидним є взаємозв'язок та взаємозалежнiсть першої i другої фаз, де вiдносини будуються на рiвнi стимулу – реакцiї, зумовлюючого та зумовленого дискурсу. Щодо статусу третьої реплiки, її повною мiрою можна

вважати iллокутивно викликаною, оскiльки вона репрезентує мовленнєвий акт-дiю, який є вимушеним комунікативним заходом на неповну або помилкову iнтерпретацiю попереднього авторського дискурсу. Дотримуючись принципу виокремлення серед непорозумiння як типу iнтерпретацiї базових видiв (тобто, неповного та неправильного), ми маємо намір застосувати його i в дискурсній характеристицi. Отже, аналіз фактичного матерiалу доводить, що **неповне розумiння** має таке модельно-дискурсне втілення:

Модель 1. А: РС

В: РР (неповне розумiння)

А: КР (доповнення, уточнення)

В: {РП}

Наприклад,

Tony: Want to send out for some Chinese?(РС)

Rosa: Some what? (РР)

Tony: Some Chinese food. I'm hungry and there's a take-out restaurant near here. We can have them deliver and then watch the news on TV while we eat (КР) (A. Murphy).

Модель 2. А: РС

В: РР-0 (неповне розумiння)

А: КР (виправлення)

В: {РП}

Наприклад:

'Is there something you are not telling me?' he asked carefully. (РС)

She looked at him in surprise. (РР-0)

'Has the doctor told you? Has he said when?' (КР)

Edwina shook her head (РП) (S. Lewis).

Модель 3. А: РС

В: РР (неповне розумiння)

А: КР (уточнення)

В: РР (неповне розумiння)

А: КР (уточнення)

.....N

Наприклад:

... And once I practically stopped talking at all, my voice choking in my throat, when Eleanor said my accent as cute.(РС)

'What accent?' I managed to say.(РР)

'The way you talk, it's great.' (КР)

'But what way do I talk?' (РР)

She looked at me impatiently, as if I were playing some ridiculous game, until she saw I was serious.

'You've got a street voice, Karim. You're from South London – so that's how you speak. It's like cockney, only not so raw. It's not unusual it's different to my voice, of course.' (КР) (H. Kureishi).

В моделях **1, 2** реалізується **third turn repair** – виправлення на третій позиції. Контroversійною постає модель **3**, де можливі дві перспективи її структурної організації:

1. уточнення на третій позиції недостатнє для зняття непорозумiння та когнітивного дисонансу у цій фазі й вимагає подальшого **fourth turn repair** – виправлення на четвертій позиції або у другому циклі i т.д. при потребі;

2. модель **3** представляє сукупність повторюваних циклів моделі 1, де КР має бiфункціональне навантаження i виконує одночасно роль коригуючої репліки та репліки стимулу (РС), що ініціює неадекватну iнтерпретацiю.

У випадку часткового прийняття виправлення (КР) або за умов відсутності експліцитної відмови чи відмови з подальшим обговоренням, автор попереднього виправлення або його співрозмовник мають змогу на другу спробу i т.д., активуючи у такий спiсiб ще один розмовний цикл. Оптимальний варіант диктує, що виправлення, яке отримало розумiння та комунікативну підтримку реципієнта, повністю знімає когнітивний дисонанс i уможливорює новий початок

інтерації (fresh start). Останній сценарій поширений серед англомовних діалогічних єдностей, де співрозмовники дотримуються положень комунікативної співпраці [1, с. 826].

Множинні системи мовленнєвої взаємодії різняться особливостями організації послідовності реплік та їх змістовим і функціональним наповненням, що зумовлюється специфічними ознаками конвєрсаційних ситуацій. Це стосується і англійських діалогічних єдностей, які представляють неадекватне розуміння. Послідовність реплік не є єдиним фактором загальної організації та структурності, що лягають в основу диференціації ДЄ. Певному мовному порядку підлягає й те, що існує в межах власне реплік з погляду різних комунікативних ролей і стосується топікальності мовленнєвих відрізків як їх когерентного базису [3, с. 409]. Безумовно, не варто нехтувати й мовними засобами вираження та оформлення різних комунікативних реплік, їх лексико-семантичним та синтаксичним втіленням.

Текстова репрезентація сегментів, що ретранслюють помилкове, цебто **неправильне розуміння**, передбачає діалогічну організацію мовного матеріалу, який під кутом докладнішого розгляду можна представити у вигляді наведених нижче моделей. При цьому спостерігаємо часткову аналогію з моделями неповного розуміння:

Модель 4. А : РС

В: РР (неправильне розуміння)

А: КР (виправлення)

Прикметно, що у цій моделі репліка, що передає помилкове розуміння (РР), може набувати форми як ствердження, так і запитання. В останньому випадку формується ілюзія того, що інтерпретатор знає неповного розуміння через висловлення автора, тоді як дискурс реципієнта свідчить про завершену ментальну репрезентацію його свідомості. Однак отриманий когнітивний матеріал не відповідає запрограмованому задуму продуцента. Порівняємо два наступні фрагменти:

Приклад 1.

'... *If you are not prepared to let me see the original letter then this pretence of cooperation becomes a farce and I see no point in continuing it.*'

Pietro Milette gave a short laugh that sounded unpleasantly arrogant and mocking, although it equally have been nervous in origin.

'I'm afraid that's impossible' (РС)

'Impossible? Allow me to remind you that you are head of the family in your father's absence. Nothing is impossible if you want it.' (РР)

'No, no, I mean it's literally impossible. The letter no longer exist' (КР) (M. Dibdin).

Приклад 2.

'Perhaps you think it melodramatic,' Bernard said to the Inspector. 'His journals weren't meant for anyone to read. The Buckmaster Gallery has the others. Unless Derwatt asked them.' Bernard had begun to stammer, to look uncomfortable probably because he was carefully trying to lie. (РС)

'He's suicide type, then?' asked Webster. (РР)

'Oh, no! He has ups and downs. Perfectly normal. I mean normal for a painter. At the time he wrote this, he was broke. A mural assignment had fallen through, and Derwatt had even finished the mural. The judges turned it down because there were a couple of nudes in it. It was for post office somewhere.' Bernard laughed as if it were of no importance now (КР) (P. Highsmith).

Як бачимо, наведені вищі фрагменти репрезентують одну діалогічну модель дискурсивної організації. В обох випадках виправлення – введення коригуючої інформації – відбувається у третій репліці (third turn repair) як реакція на репліку адресата, через яку виявляється помилкове розуміння висловлення мовця. Розбіжності стосуються лише структурного оформлення репліки-реакції (РР): у прикладі 1, за перепитуванням слідує ствердження, що засвідчує утворення неадекватної ментальної репрезентації дискурсу продуцента, а відтак неадекватність і його концепту під домінантним впливом інференційних ходів, які привели інтерпретатора до неправильного результату – експлікації імпліцитного пропозиційного змісту, насправді не закладеного автором мовлення. Відмову пред'явити важливого листа (а саме, неможливість – impossible) інтерпретатор ментально пов'язує з недостатнім колом повноважень та персональною вагою співрозмовника, на що він апелює: *Allow me to remind you that you are head of the family in your*

father's absence. Nothing is impossible if you want it. - Дозволь менi нагадати, що у вiдсутнiсть батька ти голова родини. Нiчого нема неможливого, якщо захотiти. Таке розумiння спростовує мовець, коли вказує, що його висловлювання слiд трактувати буквально: *The letter no longer exist. – Листа бiльше не iснує.* У прикладi 2 дискурс адресанта спонукає слухача сформувати когнiтивну модель комунікативного повiдомлення, бiльшою частиною якої є помилковi презумпцiї та, як наслiдок, неправильна iнференцiйна iнформацiя: *He's a suicide type, then? – Вiн самогубець?* Оскiльки така реплiка має питальну форму, може скластися враження, що iнтерпретатор вагається або що, не прийшовши когнiтивно до будь-якої завершеної моделi, вiн вимагає доповнення (або уточнення). Насправдi висловлення (PP) є доказом завершеної ментальної моделi дискурсу, з включеними до неї iнференцiйними доповненнями, лише з тiєю рiзницею, що у першому випадку воно має статус констатацiї, а в другому – припущення. Наступна дiалогiчна модель, що репрезентує неправильне розумiння, має таку структуру:

Модель 5. A: PC
 B: PP (неправильне розумiння)
 A: KP-0
 B: {PP}

Наприклад, ситуацiя, коли син просить батька перевести його до iншої школи через його проблеми з однокласниками:

"Poor kid," Barker said half to himself. "I'll do what I can but I can't promise anything. Nancy and I... well, the way the scenario generally goes is I take one side of an issue, she takes the opposite, just so we can't agree. And I suppose I do the same. Childish, isn't it? " this moment of self-revelation was so unexpected that Barker grinned and nearly laughed (PC). Guy misunderstood.

"It's not funny. Dad. I don't know what I'll do if i have to stay there. And I do't want to hear about your troubles with Mom." (PP)

"Fair enough," Barker said. (PI) (A. Bernays)

У цiй мовленнєвiй iнтеракцiї, що вiдтворює помилкове розумiння iнтерпретатором прагматичної iнформацiї, присутнi усi фазовi кроки, за винятком одного – коригуючої реплiки, яка має нульове мовленнєве вираження з боку реципiєнта (Баркера). Натомiсть, на те, що неправильне розумiння усе-таки було, вказує вставка оповiдача з використанням дiєслова iррацiонального розумiння – *Guy misunderstood. (Гай неправильно зрозумiв).*

Модель 6. A: PC
 B: PP (неправильне розумiння)
 A: KP (виправлення)
 B: PP (неправильне розумiння)
 A: KP (виправлення)
 N

Наприклад:

'There's a time and a place for complete honesty, Leo, and frankly I don't think this is it.' I slum back down onto the bed.

'Ah-ha!' PC

'Ah-ha what? Have you thought of a sensible excuse?' (PP)

'No, but look at what you said, Dr Freud – complete honesty – so you do want to have sex with me?' (KP/PP)

I hit him with a pillow.

'No, I don't. Not even remotely' (KP) (C. Calman).

Процитований фрагмент є трансформованим прикладом моделi 6, де неправильного розумiння зазнають обоє співрозмовникiв, а реплiка, яка коригує перше неправильне розумiння, має бiфункцiональну дiю, оскiльки водночас виконує роль реплiки-реакцiї (неправильного розумiння) на попереднiй дискурс мовця.

Аналіз текстового матерiалу виявив частотнi випадки *гiбридних моделей*, якi представляють одну комунікативну ситуацiю, у межах якої розгортається трансформацiя непорозумiння з одного виду в iнший: неповне розумiння переростає в неправильне, або

динамiка перетворення характеризується зворотним напрямом – неправильне розумiння переходить у неповне. Таким чином, маємо двi формули:

НП1 → **НПР2** (НП – неповне розумiння)

НПР1 → **НП2** (НПР – неправильне розумiння)

Модельне втiлення описаних випадкiв має такий структурний вигляд:

Модель 7. А: РС

В: РР (неповне розумiння)

А: КР (уточнення/ доповнення)

В: РП-РР (неправильне розумiння)

А: КР (виправлення)

В: {РП}

Наприклад:

'Submerging your own ego to that extent is unusual (PC),' Susan said.

'Meaning what?' (PP) Shepard's voice had lost its strangled quality and had gotten tinny. He spoke too loudly for the room.

'Don't yell at Suze, Harv,' I said

'I'm not yelling, but, I mean, Christ, Spenser, she's telling me that dedication and self-sacrifice is a sign of being sick.' (PP)

'No, she's not, Harv. She's asking you to think why you can't do anything in your own interest.

Why you have to perceive it in terms of self-sacrifice.' (KP)

'I, I don't perceive ... I mean I can do things I want to ... for myself.' (PI) (R. Parker).

Ілюстрація відповідає моделі 7 з єдиним винятком – опущена коригуюча репліка після сигналізації непорозуміння у першому циклі (*Meaning what?*), оскільки інтерпретатор не отримує необхідного інформаційного доповнення або уточнення, водночас розгортається подальша динаміка непорозуміння. Неповне розуміння реципієнта переростає у неправильне розуміння дискурсу автора, про що сигналізує репліка-реакція у другому циклі (*'I'm not yelling, but, I mean, Christ, Spenser, she's telling me that dedication and self-sacrifice is a sign of being sick.'*) Виправлення здійснюється на четвертій позиції (fourth turn repair, у термінах Е. Шеглоффа). Цей приклад спричиняє деякі труднощі для пояснення, оскільки у наведеній діалогічній єдності беруть участь три співрозмовники. Крім уже виокремленого непорозуміння одного комуніканта, яке має формулу НП1 → НПР2, у цій ілюстрації наявне ще одне непорозуміння, яке стосується іншого учасника діалогічних ігор і передбачає з'ясування прагматичного змісту комунікативного повідомлення. Ізольовано воно має таку дискурсну реалізацію:

'Meaning what?' (PC) Shepard's voice had lost its strangled quality and had gotten tinny. He spoke too loudly for the room.

'Don't yell at Suze, Harv,' (PP) I said

'I'm not yelling, but, I mean, Christ, Spenser, she's telling me that dedication and self-sacrifice is a sign of being sick.' (KP)

Як бачимо, це звичайний зразок неправильного розуміння, що відповідає моделі 4, коли відбувається сигналізація неправильного розуміння комунікативної стратегії комуніканта (*Don't yell at Suze, Harv. – Не кричи на Сьюзі, Харв*) та відповідно її подолання і виправлення на третій позиції: *I'm not yelling. – Я не кричу*. Прикметно, що у дискурсному плані ці два випадки непорозуміння переплітаються, накладаються один на інший, хоча несиметрично. При цьому, спостерігаємо функціонування однієї й тієї ж репліки в обох випадках непорозуміння у різних статусах. Наприклад, *Meaning what?* у першому випадку функціонує як репліка-реакція, а в другому – виконує роль репліки-стимула.

Модель 8. А: РС

В: РР (неправильне розумiння)

А: КР (виправлення)

В: РП-РР (неповне розумiння)

А: КР (уточнення/ доповнення)

В: {РП}

Наприклад,

- *Think we'll make it?*
- *Yeah. We already have (PC).*
- *Have we.*
- *Yeah.*
- *That means that the status remains quo?(PP)*
- *Nope. (KP)*
- *What does it mean?(PP)*
- *Means I'm going to propose marriage. (KP) (R. Parker).*

Як бачимо, динаміка непорозуміння розгортається у зворотному напрямі, неправильне розуміння, що набуло форми гіпотетичного помилкового припущення (*That means that the status remains quo?* – *Це означає, що все залишається на попередніх засадах?*), трансформується у неповне розуміння, вимагаючи від мовця додаткової інформації або роз'яснення (*What does it mean?* – *Що це означає?*). Когнітивний дисонанс повністю знімає друга коригуюча репліка, яка надає вичерпне пояснення того, що мовець мав на увазі.

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок. Зважаючи на викладені положення, можна дійти висновку, що дискурсна організація мовленнєвих відрізків, що відтворюють неадекватне розуміння має свої закономірності. А саме, маніфестація непорозуміння відбувається у межах діалогічної єдності, а його комунікативний цикл має конкретний фазовий розвиток: стимуляцію, реагування, корекцію або доповнення та антисипацію коригуючих формул. Динаміка неадекватної інтерпретації у її зовнішніх проявах, а також її внутрішні трансформації підтверджують композиційну варіативність ДЄ, що відтворюють неадекватне розуміння і можливості подальших наукових досліджень у цьому напрямі. Дискурсна демонстрація непорозуміння відбувається за допомогою персонажного і / або нарративного мовлення з охопленням усієї фазової схеми комунікативних циклів непорозуміння, з можливим нульовим вираженням окремих фаз (як правило, це лише одна із чотирьох фаз за винятком першої). Структурно, прості діалогічні моделі, що репрезентують неповне і неправильне розуміння (модель **1, 4**), вочевидь домінують над складними (модель **3, 5**) і гібридними діалогічними моделями (модель **7, 8**).

ЛІТЕРАТУРА

1. Bazzanella C. The interactional handling of misunderstanding in everyday conversations / Carla Bazzanella, Rossana Damiano // *Journal of Pragmatics* 31, 1999. – P. 817–883.
2. Schegloff E.A. Turn organization: one intersection of grammar and interaction / Emanuel A. Schegloff // *Interaction and grammar*. – Cambridge University Press, 1996. – P. 52–133.
3. Schegloff E.A. Discourse, pragmatics, conversation, analysis / Emanuel A. Schegloff // *Discourse Studies*. – London : SAGE Publication, 1999. – Vol. 1 (4). – P. 405–435.

ІЛЮСТРАТИВНІ ДЖЕРЕЛА

4. Bernays A. Professor Romeo / Anne Bernays. – N.Y. : Penguin Books, 1990. – 277 p.
5. Calman C. I Like it Like That / Claire Calman. – London : BCA, 2002. – 442 p.
6. Dibdin M. Ratking / Michael Dibdin. – London : Bos faber and faber, 1990. – 282 p.
7. Highsmith P. The Talented Mr Ripley. Ripley Under Ground. Ripley's Game / Patricia Highsmith. – Everyman's Library, 2000. – 877 p.
8. Kureishi H. The Buddha of Suburbia / Hanif Kureishi. – Penguin Books, 1991. – 284 p.
9. Lewis S. Obsession / Susan Lewis. – London : Mandarin Paperbacks, 1993. – 663 p.
10. Murphy A.F. Cultural encounters in the USA / Andrew F. Murphy // *Cross-cultural dialogues and mini-dramas*. – USA : National Textbook Company, 1996. – 120 p.
11. Parker R.B. Promised Land / Robert Parker. – L. : Penguin Books, 1978. – 187 p.

Печко Н. Дискурсивные модели недопонимания.

Статья рассматривает структурную организацию диалогических единств, иллюстрирующих фазовое развитие недопонимания в англоязычном дискурсе. На корпусе примеров из англоязычной художественной литературы было выделено шесть базовых коммуникативных моделей, которые демонстрируют неполное или неправильное восприятие и интерпретацию лингвистической и экстралингвистической информации в процессе диалогической речи. Установлены структурные компоненты дискурсивных моделей недопонимания, их целевое и функциональное предназначение. Анализ фактического материала подтверждает использование как персонажной, так и нарративной речи для построения коммуникативных фаз недопонимания в дискурсивном

формате. Отмечено, что отдельные фазы могут иметь нулевое – имплицитное выражение, что одинаково не влияет на смысловое содержание дискурсивных моделей недопонимания. Исследование также подтверждает наличие гибридных моделей, когда неполное понимание трансформируется в неправильное и наоборот.

Ключевые слова: диалогическое единство, интерпретация, недопонимание, дискурсивная модель, корректирующая реплика.

Pechko N. Discourse Models of Misunderstanding.

The article deals with the structural framework of the dialogic entities representing the phase development of misunderstanding in the English discourse. On the corpus of samples taken from the English fictional prose the author distinguishes between six principal communicative models denoting partial and incorrect comprehension and interpretation of linguistic and extra-linguistic information in the flow of dialogic intercourse. The integral components of the models in question have been singled out with the special reference to their functional and strategic application. By the analysis of factual material it has been proved that both character's and narrator's discourse are involved in building up the communicative phases of misunderstanding in discourse. It has been pointed out that some of the turns can be expressed implicitly that by no means influences the essential meaning of misunderstanding models. The research has also revealed the availability of hybrid models in which partial understanding transforms into incorrect understanding and vice versa.

Key words: dialogic entity, interpretation, misunderstanding, discourse model, repair-turn.

Оксана П'єцух
(Черкаси)

УДК 811.81'42:070

НЕЗМІННІСТЬ МЕТАФОРИЧНИХ РЕПРЕЗЕНТАЦІЙ В АНГЛОМОВНОМУ ЕЛЕКТРОННОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ «ВИБОРИ 2010 – 2012 РР. В УКРАЇНІ»

Статтю присвячено дослідженню особливостей реалізації метафоричної динаміки в англomовному електронному політичному дискурсі «Вибори 2010 – 2012 рр. в Україні». Метафоричну динаміку досліджено за допомогою пропозиційного та метафоричного моделювання, а також контекстуально-інтерпретаційного та компонентного аналізу. У статті розглянуто особливості інтеграції донорських доменів ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА та ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО і реципієнтного домену ПОЛІТИКА в текстах англomовних електронних політичних статей, присвячених виборам в Україні 2010 та 2012 років. Донорські домени ХУДОЖНЯ ТВОРЧИСТЬ та ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО запозичують метафоричні знаки до реципієнтного домену ПОЛІТИКА та стають відповідниками термів предиката, об'єкта, фактитива, результати та партоніма в пропозиційній структурі реципієнтного домену. У статті також встановлено когнітивну основу формування метафор у політичному дискурсі «Вибори 2010 – 2012 рр. в Україні» та з'ясовано екстралінгвальні чинники, які впливають на усталеність метафоричних моделей в англomовних електронних текстах з тематики президентських виборів 2010 р. та парламентських виборів 2012 р. в Україні.

Ключові слова: електронний політичний дискурс, динаміка метафори, донорський домен, реципієнтний домен, терм, пропозиційна структура.

Постановка проблеми. Неоднозначність у трактуванні метафори підштовхує дослідників рухатися різними напрямками, розглядати різні аспекти цього багатогранного явища, прямувати вшир, порівнюючи його з іншими, подекуди віддаленими явищами, і вглиб, розчленовуючи його структуру [3, с. 11]. Чільне місце у сучасних лінгвістичних студіях посідають дослідження метафори в політичному дискурсі. Політичні метафори здатні відображати спосіб мислення, характерний для конкретної політичної ситуації [6; 7], сприяючи зберіганню в політичному дискурсі фрагментів суспільного досвіду певної мовної спільноти [9, с. 25 – 26]. Всебічне дослідження метафори в політичному дискурсі «Вибори 2010 – 2012 рр. в Україні» розкриває розуміння та сприйняття іншими народами електоральних процесів в Україні 2010 та 2012 років.